Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η Κωνσταντινούπολη επιβουλεύεται ξένη περιουσία

Κατά τη διάρκεια της επισκέψεώς του στην Ουγγαρία ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος δήλωσε ότι ο καθεδρικός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στη Βουδαπέστη, που ανήκει στην εκκλησιαστική επαρχία Βουδαπέστης και Ουγγαρίας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, «τις θλιβερές και θολές ημέρες του κομμουνιστικού καθεστώτος εξαιτίας σκοτεινών και δολίων μεθοδεύσεων και ανυποφόρου πιέσεως των σοβιετικών Αρχών, αρπάχθηκε με τη βία και απολύτως παρανόμως και αντικανονικώς υπάχθηκε στο Πατριαρχείο Μόσχας, το οποίο μέχρι σήμερα συνεχίζει να τον κατέχει κατά τρόπον βλάσφημο». Κατά παράκληση του πρακτορείου ειδήσεων RIA Novosti ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας, ο μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας σχολίασε τη δήλωση αυτή, εξιστορώντας το παρελθόν και το παρόν του ναού.

– Σεβασμιώτατε, προσφάτως επισκεφθήκατε τη Βουδαπέστη, όπου μιλήσατε στην έναρξη του Ευχαριστιακού Συμποσίου. Μετά από εσάς στο ίδιο Συμπόσιο βρέθηκε ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος. Στο κήρυγμά του μετά τη Θεία Λειτουργία, που τέλεσε σε ρωμαιοκαθολικό ναό, αναφέρθηκε στην «αρπαγή» του ιερού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στη Βουδαπέστη από το Πατριαρχείο Μόσχας. Πώς θα σχολιάζατε αυτά τα λόγια;

– Ο ιερός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Βουδαπέστης ουδέποτε ανήκε στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Κτίσθηκε στα τέλη του 18ου αι. από κοινότητα, την οποία αποτελούσαν κατ᾽ εξοχήν Έλληνες και Βλάχοι. Οι ιερές ακολουθίες τελούνταν εκεί στην ελληνική γλώσσα. Όμως υπαγόταν στη δικαιοδοσία όχι του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, το οποίο τελούσε υπό απαγόρευση στο έδαφος της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας, αλλά στη δικαιοδοσία της ανεξάρτητης Μητροπόλεως Καρλοβακίου, η οποία κατόπιν υπήχθη στην ενιαία Σερβική Εκκλησία. Είναι αλήθεια ότι τη δεκαετία του 1920 η Κωνσταντινούπολη προσπάθησε να δημιουργήσει στην Ουγγαρία εξαρχία της, το οποίο όμως υπήρξε μόνον στα χαρτιά. Στην ίδια την Ουγγαρία κανένα ίχνος αυτής της εξαρχίας δεν κατέστη δυνατό να εντοπισθεί και κανένα κανονιστικό υπόβαθρο για αυτήν δεν δημιουργήθηκε στη νομοθεσία της Ουγγαρίας.

Από το 1945 εκπρόσωποι της ενορίας αποτάθηκαν επανειλημμένως στον Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Αλέξιο Α΄ αιτούμενοι να δεχθεί την ενορία στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας. Το 1949 συγκροτήθηκε η αρχιερατική περιφέρεια Ουγγαρίας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, ενώ το 1950 ο ιερός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και μερικές ακόμη ενορίες, όπου οι ακολουθίες τελούνταν στην ουγγρική γλώσσα, εντάχθηκαν στη δομή του Πατριαρχείου Μόσχας. Κατ᾽ αυτόν τον τρόπο έγινε αλλαγή της εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας, αλλά η κοινότητα παρέμεινε η ίδια. Μάλιστα, η αλληλογραφία σχετικά με την αποδοχή αυτών των ενοριών στην αγκαλιά της Ρωσικής Εκκλησίας ανταλλάχθηκε όχι με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, με το οποίο ουδεμία σχέση και ουδέποτε είχαν, αλλά με την Εκκλησία της Σερβίας.

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000 η Κωνσταντινούπολη προέβαλε αξιώσεις επί του ναού της Κοιμήσεως τη Θεοτόκου και κατέθεσε δικαστική αγωγή. Όλες οι εκδικάσεις και στους τρεις βαθμούς συνέπεσαν εκείνη την εποχή, που διοικούσα την επαρχία της Ουγγαρίας. Κερδίσαμε και στους τρεις βαθμούς, αρχικώς στο δικαστήριο της πόλεως Βουδαπέστης, στη συνέχεια στο εφετείο και τέλος στο ανώτατο δικαστήριο. Καταφέραμε να αποδείξουμε πειστικά ότι η σημερινή κοινότητα του ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, η οποία συμπεριλαμβάνει και Έλληνες και Ούγγρους και εκπροσώπους άλλων εθνοτήτων, είναι απευθείας διάδοχος της αρχικής κοινότητας. Επιπλέον, στον κλήρο του ναού μας μέχρι και σήμερα υπηρετούν άμεσοι απόγονοι των πρώτων ιδρυτών της ενορίας.

Συνεπώς, ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως δύναται να διατυπώνει οποιεσδήποτε αξιώσεις, αλλά δικαστικώς και μόνο ήδη τρεις φορές αποδείχθηκε και μάλιστα οριστικά, ότι αυτές οι αξιώσεις δεν έχουν ουδεμία βάση. Η δέκατη εντολή του Μωσαϊκού νόμου λέγει: *«Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ*

οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί» (Εξ. 20. 17). Είναι κατάλληλο να υπενθυμίσουμε αυτή την εντολή στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Διατυπώνοντας δημοσίως τέτοιες ιδέες, επιβουλεύεται ξένη περιουσία, ο νόμιμος κάτοχος της οποίας έχει οριστεί δικαστικώς. Επιπλέον, θέτει κατ᾽ αυτόν τον τρόπο υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα των αποφάσεων των ουγγρικών δικαστικών Αρχών.

Το ουγγρικό κράτος συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο απολύτως σοφό, προσφέροντας ως δώρο στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως χώρο και συγκρότημα κτηρίων, όπου θα κτισθεί ναός (ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος τέλεσε τον αγιασμού του θεμελίου λίθου). Θα αναρωτιόταν κανείς, τι άλλο χρειάζεται; Όμως όχι και τούτο αποδεικνύεται ανεπαρκές. Παρουσία των δωρητών ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος διατυπώνει αξιώσεις ακόμη και επί του κτηρίου ενός ναού, το οποίο ουδέποτε ανήκε στην Κωνσταντινούπολη.

Το κράτος της Ουγγαρίας γενικότερα με μεγάλο ενδιαφέρον αντιμετωπίζει τις παραδοσιακές θρησκευτικές ομολογίες, επιχορηγώντας τη δραστηριότητά τους. Τα επισκευαστικά αναστηλωτικά έργα στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου πραγματοποιούνται με την οικονομική υποστήριξη του ουγγρικού κράτους.

Όταν έφθασα το 2003 στη Βουδαπέστη, το πρώτο που είδα ήταν ο δικός μας ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου με έναν κώνο. Μου εξήγησαν ότι ο δεύτερος κώνος καταστράφηκε από βόμβα κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Τότε έθεσα ως σκοπό στον εαυτό μου να αποκαταστήσουμε εκείνον τον κώνο. Και πρέπει να πούμε ότι στην Αυστρουγγρική Αυτοκρατορία οι ορθόδοξοι ναοί δεν διέφεραν σε τίποτε από τους ρωμαιοκαθολικούς ως προς την εξωτερική τους όψη. Μόνον εισερχόμενος κάποιος μέσα και βλέποντας το τέμπλο, θα μπορούσε να καταλάβει ότι είναι ορθόδοξος ο ναός. Εξωτερικώς δεν υπήρχαν τρούλοι, αλλά κώνοι. Ένας, λοιπόν, από αυτούς έλειπε.

Μερικά χρόνια χρειάστηκαν για τα δικαστήρια και όταν τελείωσαν αυτά, με τη συνδρομή της εταιρείας «Λουκόιλ» καταφέραμε να κτίσουμε την πέτρινη βάση για τον δεύτερο κώνο. Οι περαιτέρω εργασίες πραγματοποιήθηκαν πλέον επί των διαδόχων μου στον θρόνο της Ουγγαρίας. Αποκαταστάθηκε πλήρως ο χαμένος κώνος, επισκευάσθηκε πλήρως εξωτερικά και τώρα γίνονται εργασίες εντός του ναού. Είναι ένα πολύ μεγάλης κλίμακας σχέδιο αναστηλώσεως. Με το πέρας αυτού, ελπίζω, ότι ο ναός θα αποκαλυφθεί στους ενορίτες με όλο το αρχικό του κάλλος.

Μια πηγή: https://mospat.ru/gr/news/88075/